

Likabehandlingsplan

1. Det demokratiska uppdraget

Verksamheten i skolan vilar på demokratins grund. Skollagen fastslår att utbildningen skall leda till att eleverna skall inhämta kunskap och utveckla värden. All planering, alla aktiviteter och utvärderingar skall genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt, som präglas av respekt, solidaritet och tolerans. Det demokratiska uppdraget, som är formulerat i skollagen, läroplaner och kursplaner, består av olika delar

- att främja barns och elevers lika rättigheter
- att motverka diskriminering
- att motverka alla former av kränkande behandling

Var och en som verkar inom skolan aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, och visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

1.1 Ledningsdeklaration

På S:t Olofs skola verkar rektor och ledningsgrupp för allas, såväl ungdomars som vuxnas, rättigheter och tar aktivt avstånd från alla former av diskriminering. Hos oss råder nolltolerans mot alla former av kränkningar. Vi vill skapa en verksamhet som präglas av tolerans, generositet och ömsesidig respekt.

1.2 S:t Olofs skolas värdegrund

S:t Olofs skola arbetar för att alla ska uppleva trygghet och ha goda relationer till samtliga vid skolan. Vi visar detta genom att:

- bedriva en skola som präglas av en känsla av samhörighet, solidaritet och ansvar mellan människor
- alla tar ansvar för ett gott samarbete och trevligt bemötande
- alla ges möjligheter att påverka arbetstakt, arbets kvalitet och arbetsinnehåll
- rusta elever med kunskaper och färdigheter och även med en förståelse för och ett bestående avståndstagande från diskriminering, trakasserier och kränkningar.
- vi ingriper alltid mot våld, diskriminering och kränkande behandling, vi följer upp när något har hänt och medverkar till att lösa konflikter

1.3 S:t Olofs skolas vision

S:t Olofs skola skall vara en skola som kännetecknas av trivsel och trygghet och en stark vi-känsla. I korridorerna råder lugn och i klassrummen arbetsro. Utgångspunkten är att inga kränkningar skall förekomma, men om detta sker skall skolans resurser samverka på ett systematiskt sätt för att kartlägga, åtgärda och följa upp.

2. Ansvarsfördelning

2.1 Rektors ansvar

Det är rektors ansvar enligt lag

- att se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och kränkande behandling inte är tillåten i skolan
- att se till att ett målmedvetet arbete bedrivs för att främja barns och elevers rättigheter, att motverka kränkande behandling samt att motverka diskriminering på grund av kön, könsidentitet och uttryck, etnisk tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder, religion eller annan trosuppfattning
- att årligen upprätta, utvärdera och revidera likabehandlingsplanen
- att se till att utredning görs och åtgärder vidtas, då skolan får kännedom om att diskriminering eller kränkande behandling förekommer
- se till att skolan har ett gemensamt system för dokumentation av anmäld/upptäckt diskriminering eller kränkande behandling och av de åtgärder, som vidtagits.
- Rektor har anmälningsplikt till huvudmannen om det har kommit till skolans kännedom att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling till huvudmannen jml Skollagen 6 kap 10 §.

2.2 Personalens ansvar

Det är personalens ansvar

- att följa skolans likabehandlingsplan
- att följa skolans gemensamt utformade värden, normer och Trivselregler
- att vid lämpliga tillfällen informera och samtala med elever och föräldrar om innehållet i likabehandlingsplanen och om skolans trygghetsarbete
- att ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar, som han/hon förmedlar genom sitt förhållningssätt och bemötande i sitt arbete och i sin undervisning
- att vidta åtgärder, då diskriminering eller kränkande behandling misstänks, anmäls eller upptäcks
- att dokumentera misstänkt, anmäld eller upptäckt diskriminering och kränkande behandling samt de åtgärder som vidtas
- att bevaka utredda fall av diskriminering och kränkande behandling följs upp

2.3 Elevernas ansvar

Det är alla elevers ansvar

- att följa skolans gemensamt utformade värden, normer och Trivselregler
- att påtala diskriminering och kränkande behandling, som förekommer på skolan

2.4 Vårdnadshavarnas ansvar

Enligt Föräldrabalken kap 6, §2 är det vårdnadshavarnas ansvar

- att hindra barnet att orsaka skada för någon annan

3. Kartläggning och nulägesanalys

3.1 Trivsel- och trygghetsenkäter

S:t Olofs egen trivsel- och trygghetsenkät genomfördes i juni 2014, mycket senare än vad som är brukligt. Frågorna i enkäten har konstruerats i samverkan med elevrådet på skolan och några frågor är gemensamma för alla kommunens grundskolor. Syftet är att genomföra enkäten varje år, så att skolledning och elevhälsa kan följa tendenser, utvärdera insatser och anpassa insatser. Trivselenkäten svaras av samtliga årskurser.

3.1.1 Resultat från Trivsel- och trygghetsenkäten:

Andelen elever som uppgav att de kände en lägre grad av trygghet enligt enkäten var ungefär 3 procent av de svarande (6 elever). 90 procent av elever svarade att de aldrig eller nästan aldrig har varit utsatta för mobbning eller kränkningar på skolan. 13 elever svarade att de hade varit utsatta ibland och 3 elever svarade att de hade varit utsatta ofta. De negativa svaren (ibland och ofta) utgjorde tillsammans 7,5 procent som är en ökning sedan 2011 med 4 procent enheter.

4 procent av eleverna upplever att de inte blir bra bemötta av vuxna i skolan, vilket är en försämring från tidigare år. 15 elever visste inte vart de skulle vända sig om det blev utsatta för kränkningar. Den stora majoriteten av elever har svarat att de trivs mycket bra i skolan och att de känner sig trygga. Elever som hade blivit utsatta uppgav att de fick hjälp av bl. a. ”min mentor, föräldrar, polisen, ingen, min mamma, vaktmästaren, och lärare”. När de tillfrågades om det fanns några platser på skolans område där mobbning och kränkningar förekommer mer ofta än andra ställen, svarade de bl a ”kapphallen, matsalen, klassrummet och där lärare inte är”.

3.1.2 Resultat från brukarenkäten 2014

Sigtuna kommun utför en årlig mätning av hur nöjda elever och föräldrar är med skolan i år 3, 5 och 8. Den mätningen heter Brukarenkäten. S:t Olof hade en svarsfrekvens av 79 procent när det gällde elever i år 8 och 27 procent när det gällde föräldrarna till elever i årskurs 8. Brukarenkäten fokuserar på pedagogiska aspekter och på hur väl eleverna trivs och känner sig trygga i skolan.

Sammanfattning av resultaten jämfört med genomsnittet för de kommunala verksamheterna:

Resultaten 2014 är överlag sämre än året innan på S:t Olofs skola. Jämfört med genomsnittet i kommunen ligger skolan på samma nivå på 12 frågor, lite lägre på 4 och högre på 3.

3.2 Övrig informationsinsamling

Information som har framkommit via hälsosamtal, via intervjuer med övrig personal (vaktmästare, kökspersonal, administrativ personal) och via rapporterade mönster som har framkommit på EHT: Under året som har gått har man upplevt ett behov av att stärka elevernas internet etikett och informera mera om vad som gäller on-line, både juridiskt men även kopplat till skolans roll och till elevernas egen identitet. En annan tendens i år har varit elever som har uttryckt att de ville byta klass pga bristande arbetsro.

4 Analys- efter genomförd enkät/intervjuer

2014: Inför höstterminen 2014 tjänstefördelades samtlig personal för tillsyn i kapphall, korridorer och skolgård. Det innebär att all personal skulle ha en kraftigt utökad rastvärdstid, då personalen fullgör en särskilt fastlagd runda. Samtidigt har skolledningen vid schemalaggingen planerat raster och luncher på ett sådant sätt att trängsel och oro undviks. Håltimmar i schemat förekommer endast i enstaka fall. Rastvärdsschemat har dock inte fungerat optimalt i år. Den främsta förklaringen är att vikariebehovet har påverkat rastvärdsschemat negativt, d.v.s. att den vuxne som skulle ha varit rastvärd har i stället varit vikarie i ett klassrum. Det kan vara en del förklaring till att vissa av skolans trygghetsindikatorer har sjunkit.

Trivsel och trygghet är ett fokusområde för skolan och varje läsår inleds med temaverksamhet kring likabehandlingsplanen och skolans värdegrund och trivselreglerna. Detta arbete behöver stärkas och diskussionerna behöver vara återkommande med eleverna.

Det arbete kring ungdomars digitala liv som genomfördes under vårterminen 2014 ska fortsätta under skolåret 2014-2015 då det upplevs som angeläget av både elever och personal.

Det finns skäl att fundera över varför fler elever har svarat att de blir negativt bemötta av vuxna i skolan och hur det kan påverka trygghetsnivån. En sådan diskussion ska ske bland all personal med en lösningsinriktad fokus. Skolledningen bedömer att kränkningar fortfarande förekommer i högre grad än vad eleverna anger i enkätundersökningen (där bara tre elever uppgav att de var ofta utsatta för kränkningar). Skillnaden kan delvis förklaras med att elever som utsatts för kränkningar ryms i svarsbortfallet, men också med att årets undersökning har genomförts senare på terminen än vad som är brukligt.

5 Det främjande och förebyggande arbetet

5.1 Förebyggande och främjande åtgärder: Generella insatser			
Mål: Att arbeta i en miljö som präglas av tolerans, generositet och ömsesidig respekt.			
Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar	Uppföljning
Genomgång av alla skolområden som elever har uppgett som otrygga tillsammans med elevrådet	Kontinuerligt via rastvakter	Rektor, vaktmästare, elevrådets vuxenstöd	Vid skyddsronde lå 14/15
Serietidningen Respekt (DO) ska köpas in i 5 klassuppsättningar för att öka förståelsen för de olika lagar som förbjuder diskriminering och kränkningar i skolan	Början av höstterminen	Rektor, kurator, arbetslag	I arbetslag, ledningsgruppen
Öronmärkt budget för klassaktiviteter, utflykter.	Vid budgetering	Rektor	Personal informeras vid APT och rektor ansvar för en rättvis resursfördelning

Tid ges i början av hösttermin till olika grupp bildande aktiviteter, förankring av LBP i klasserna och andra aktiviteter	I början av höstterminen	Arbetslagen, Elevhälsan	Via utvärdering i arbetslag och ledningsgrupp
Likabehandlingsplanen presenteras och diskuteras vid APT, i arbetslagen, på föräldramötet i september liksom i Samrådet, elevrådet och i samtliga klasser	Augusti-september	Rektor, lärare	Kontinuerlig och vid behov
Relationell kompetens är ett lönekriterium	Lönesamtal	Rektor, all personal	Under samtal och vid behov
Trivselreglerna tas fram i ett samarbete mellan elever och personal	Början av HT	Elevrådet, ledningsgrupp	I samtliga klasser i början av varje termin på mentorstid och vid behov
Elevhälsopersonal arbetar med konsultation till samtliga arbetslag med en fokus på skolmiljö, friskfaktorer och utvecklande av färdigheter.	Systematiskt, enligt rullande schema	Rektor, arbetslagsledare, lärare, elevhälsopersonal	Utvärdering på sista konsultation varje termin
Trivsel- och trygghets perspektiv beaktas vid schemaläggning och organisation: Elever ska ha så få håltimmar som möjligt	Kontinuerlig	Rektor, ledningsgruppen, schemaläggare	Varje gång schemat förändras ska trygghet och trivsel beaktas
Rastvaktsschemat ska försäkra att det alltid finns närvarande vuxna i skolan. De vuxna som har rastvakt ska röra sig i de områden som eleverna har uppgett som otrygga.	I början av varje termin	Rektor, schemaläggare. All inblandad personal har ett ansvar att vara ute på rasterna när de är schemalagda.	Efter varje terminsslut och i samband med analysen av trivselenkät, brukarenkät.
Arbetslag organiseras med eleven i fokus då man strävar efter gemensamma elevgrupper.	Under vårterminen inför kommande år	Rektor, ledningsgruppen	Kontinuerlig utvärdering via arbetslagsträffar
Skolan utvecklar stödet kring elevernas sociala liv on-line. Nätkultur och nätetikett kommer att diskuteras i samtliga klasser.	Under höstterminen	Skolans IKT pedagog, kurator och lärare	Direkt feedback från elever via enkät och diskussion styr framtida insatser
Schemalagda ämnesgrupper kommer att arbeta tematiskt med att integrera arbetet kring diskrimineringsgrunderna, ANDT och sex- och samlevnad i undervisningen.	Systematiskt, enligt rullande schema	Ämneslag, skolkurator	Arbetsättet ska dokumenteras och analyseras vid varje terminsslut.

5.2 Förebyggande och främjande åtgärder: kön

Skolan ska aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för elever som deltar eller söker till verksamheten oavsett kön.

Mål :

Öka medvetenhet hos personal i genuspedagogik och jämställdhet i skolan.

Alla elever ska behandlas lika oberoende av kön.

Eleverna ska ges samma förutsättningar och utvecklingsmöjligheter i alla ämnen på skolan, oberoende av kön och könsstereotypa fördomar.

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar	Uppföljning
Kartläggning via könsanalys av Trivsel-och trygghets enkät, hälsosamtal.	VT 2014	Rektor, elevhälsan	I ledningsgrupp och EHT. Analysen presenteras på APT
Betygsresultaten analyseras varje termin som en del i det arbetet så granskas flickor och pojkars resultat	Kontinuerligt	Rektor, Arbetslagsledare, lärare	Efter vårterminsslut
SYV informerar om gymnasievalet med särskild betoning på att alla kan utvecklas efter sina intressen och förmågor utan att begränsas av könstillhörighet.	Inför valet till gymnasiet.	SYV	När resultat från gymnasiet är klart
Att ge flickor och pojkar lika stort inflytande och utrymme i undervisningen.	Kontinuerlig	All personal	Diskuteras som en schemalagd punkt i arbetslaget
Tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen och på skolan	Kontinuerlig	All personal, sakkunliga i varje arbetslag	Diskuteras som en schemalagd punkt i arbetslaget
Lärare och elevhälsa kommer att arbeta tillsammans i ämnesgrupper för att stärka och integrera sex- och samlevnadsundervisning i SO, NO, idrott, all språkundervisning, hem- och konsument kunskap, matematik, slöjd, musik och teknik.	Vid regelbundna ämneskonferenser	Berörda lärare och elevhälsopersonal	Utvärdering görs terminsvis och via analysen av svaren på Trygghets och trivselenkät och av kränkingsstatistiken
Analys av elevens val utifrån ett könsperspektiv	Inför varje termin	Ledningsgruppen	Inför varje terminsplanering

Alla elever deltar i båda trä- och textilslöjd	I varje årkurs	Slöjdlärarna, rektor	Inför varje terminsplanering
--	----------------	-------------------------	------------------------------

5.3 Förebyggande och främjande åtgärder: Könsidentitet

Mål: Skolan ska vara en plats där alla får vara precis som de är och kunna uttrycka sin identitet precis som de vill. Eleverna ska få kunskap om och förståelse för människors olikheter.

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar	Uppföljning
Elever och personal ska diskutera normer för klädsel och andra personliga uttryck.	I samband med att man går igenom Trivselreglerna, när tillfället ges	Mentor, undervisande pedagoger	I arbetslaget där man kan diskutera frågan utifrån ett normkritiskt perspektiv
Lärare och elevhälsa kommer att arbeta tillsammans i ämnesgrupper för att stärka och integrera sex- och samlevnadsundervisning i SO, NO, idrott, all språkundervisning, hem- och konsument kunskap, matematik, slöjd, musik och teknik.	Vid regelbundna ämneskonferenser	Berörda lärare och elevhälsopersonal	Utvärdering görs terminsvis och via analysen av svaren på Trygghets och trivselenkät och av kränkingsstatistiken
Lärare ska använda sig av litteratur som visar olika typer av familjebildningar	Under relevanta lektioner	Ämneslärare, arbetslaget	I ämnesgrupper då man kan tipsa varandra och utvärdera
Lärare är försiktiga med att dela in elever i grupper utifrån pojkar och flickor och försöker istället att hitta andra indelningar av eleverna som inte har med kön att göra.	Under lektioner och vid andra skolaktiviteter	Undervisande lärare	I arbetslaget där man kan diskutera frågan utifrån ett normkritiskt perspektiv

5.4 Förebyggande och främjande åtgärder: Sexuell läggning

Mål: Ingen på skolan utsätts för diskriminering eller trakasserier på grund av sin sexuella läggning

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar	Uppföljning
Lärare ska använda sig av litteratur som visar olika typer av familjebildningar	Under relevanta lektioner	Ämneslärare, arbetslaget	I ämnesgrupper då man kan tipsa varandra och utvärdera

Lärare och elevhälsa kommer att arbeta tillsammans i ämnesgrupper för att stärka och integrera sex- och samlevnadsundervisning i SO, NO, idrott, all språkundervisning, hem- och konsument kunskap, matematik, slöjd, musik och teknik.	Vid regelbundna ämneskonferenser	Berörda lärare och elevhälsopersonal	Utvärdering görs terminsvis och via analysen av svaren på Trygghets och trivselenkät och av kränkingsstatistiken
---	----------------------------------	--------------------------------------	--

5.5 Förebyggande och främjande åtgärder: Funktionsnedsättning

Mål: Skolan ska aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever som deltar eller söker till verksamheten oavsett funktionsnedsättning. Vi arbetar aktivt för att öka medvetandet om olika funktionshinder.

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar	Uppföljning
Elevernas särskilda behov styr organisatoriska beslut, t ex klassammansättningar, personalstyrka, fortbildning, ombyggnationer och disponering av lokaler, mm.	Löpande	Rektor och ledningsgrupp	Kontinuerligt
Alla arbetslagen arbetar kontinuerligt med elevhälsopersonal för att säkra en adekvat skolmiljö för elever med funktionsnedsättning.	Vid regelbundna, schemalagda arbetslagsmöten	Arbetslagsledarna, lärare, elevhälsopersonal	Utvärdering vid varje terminsslut i samband med utvärdering av elevhälsoinsatser
Behovet av individuella anpassningar ska minimeras genom att alla personal delta i en bredd satsning på formativ bedömning, IKT och SUA (språk utvecklande arbetssätt).	Vid schemalagda, tematiska träffar i arbetslagsmöten, ämneslagsmöten och BFL grupper.	Rektor, all pedagogisk personal	Kontinuerligt och i arbetslagsmöten
Hänsyn tas till elevernas särskilda behov vid dagar då schemat bryts och anpassningar erbjuds vid behov	Inför varje terminsstart	Ledningsgruppen, mentorer	Vid schemabrytande aktiviteter inkl uppstartsdagar, dagarna inför lov och avslutningsdagar
Möjligheten att gå till Studion erbjuds till alla elever vid behov	Kontinuerligt	Mentorer, specialpedagogen	Vid utvecklingssamtal och vid behov

Lära-känna samtal införs i år 7 som ett komplement till elevledda utvecklingssamtal där vårdnadshavare och elever får ytterligare en möjlighet att diskutera elevens ev. särskilda behov.	I början av höstterminen	Mentorer	Utvärdering via arbetslag, rektor informeras av arbetslagsledaren
---	--------------------------	----------	---

5.6 Förebyggande och främjande åtgärder: Etnisk tillhörighet

Mål: Hudfärgen, vilken folkgrupp man tillhör och varifrån man kommer ska inte spela någon roll. Man har rätt att få vara sig själv i skolan. Alla elever ska få grundläggande kunskap om och förståelse för olika kulturer.

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar	Uppföljning
Inom undervisningen i historia, samhällskunskap och biologi behandlas rasismen som ideologi. Detta sker genom att diskutera den rasistiska ideologin som låg till grund för imperialismen under slutet av 1800-talet och i början av 1900-talet samt rasbiologiska idéer under 1930-talet och andra världskriget.	Kontinuerligt	Lärare i SO och NO	Efter undervisningens genomförande
Studie- och yrkesvägledaren informerar om gymnasievalet med särskild betoning på att alla kan utvecklas efter sina intressen och förmågor utan att begränsas av etnisk tillhörighet	Vid flera tillfällen under årskurs 9	SYV	Vid en analys av elevernas gymnasieval
Skolan ser andra modersmål än svenska som en tillgång för eleven. Elever som pratar ett annat språk hemma uppmuntras att delta i modersmålsundervisning.	Kontinuerligt	Mentorer, rektor	Vid varje terminsslut görs en sammanställning av hur många elever som har betyg i modersmål.

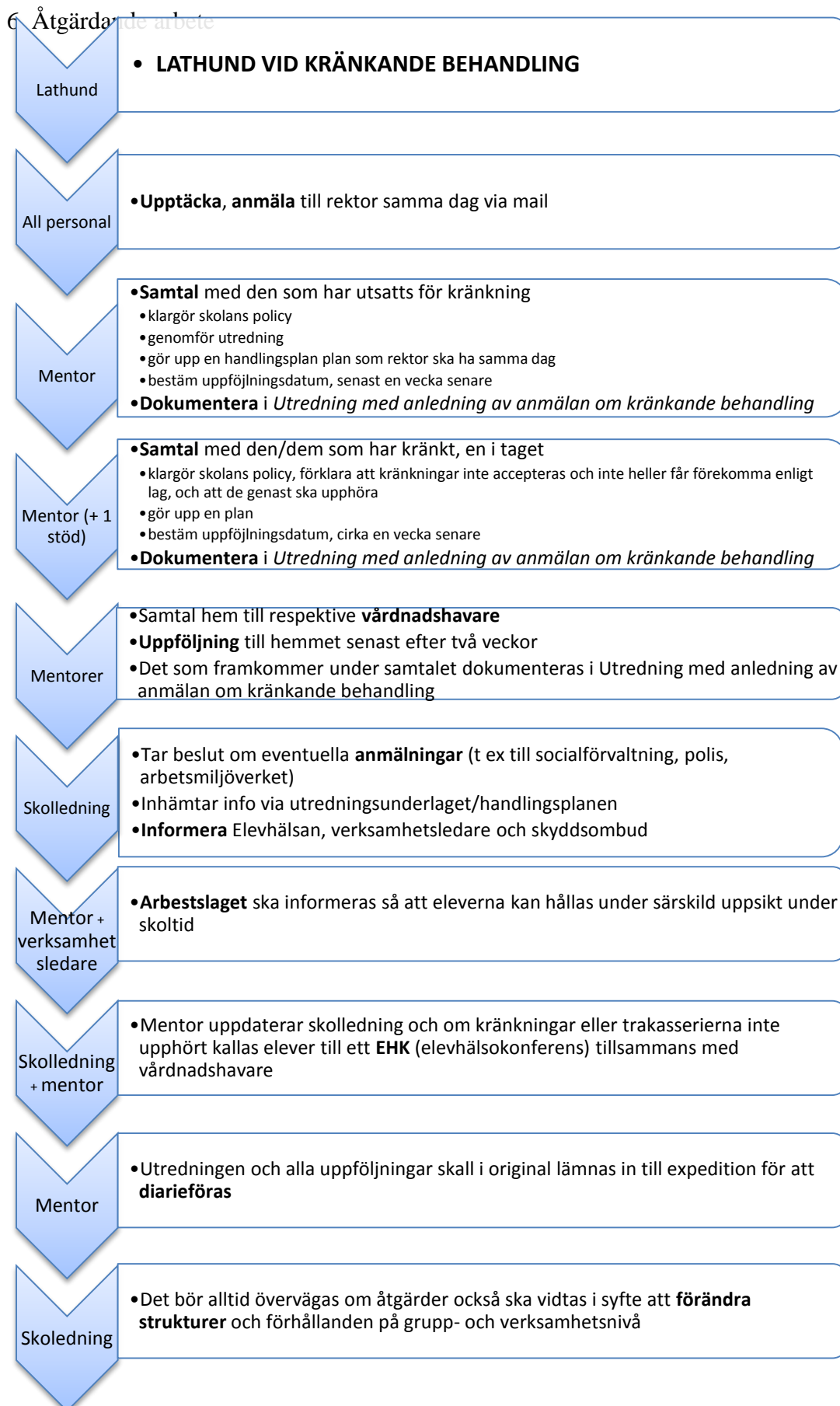
5.7 Förebyggande och främjande åtgärder: Religion eller annan trosuppfattning

Mål: Alla elever ska få grundläggande kunskap om och förståelse för olika religioner eller andra trosuppfattningar

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar	Uppföljning
Inom undervisningen i främst religion så ägnas det mycket tid till att belysa olika religioner i ett historiskt perspektiv, men även inom	Kontinuerligt	Lärare i SO	Efter undervisningens genomförande

<p>samhällskunskapen kopplas nutid ihop med dåtid.</p>			
<p>Skolan tillämpar en policy där ledighet beviljas för att fira olika religiösa högtider</p>	<p>Vid vårdnadshavares ansökan</p>	<p>Mentor, rektor</p>	<p>Utvärdering vid varje terminsslut</p>
<p>Skolan håller avslutningen och andra tillställningar i icke-konfessionella lokaler</p>	<p>När relevant</p>	<p>Rektor</p>	<p>Vid behov</p>
<p>Inför t ex Ramadan och andra religiösa högtider ska alla elever informeras om högtidens syfte, t ex vid Ramadan varför några elever inte äter maten.</p>	<p>Inför religiösa högtider</p>	<p>Mentorer, rektor</p>	<p>Vid behov, vid resultat av Trivselenkäten</p>
<p>Maten i skolan serveras på ett sätt som tilltalar alla och där ingen känner sig utpekad eller negativ särbehandlad.</p>	<p>Varje skoldag</p>	<p>Rektor, matpersonal</p>	<p>I elevrådet, i ledningsgruppen, med matpersonalen</p>

6. Åtgärdande arbete

7. Utvärdering och revidering

Enkäter kring trivsel och trygghet genomförs med eleverna i december varje år. Resultatet diskuteras med eleverna i klasserna i januari/februari och i möten mellan elevrådets styrelse, F och ledningsgruppen. Samrådet utvärderar enkätresultatet och planen vid vårterminens första möte. Skolledningen och personalen diskuterar resultaten i januari. Utifrån dessa diskussioner fastställs planen.